

Natuurpunt Voorkepen

Driemaandelijkse tijdschrift - Jaargang 22 nr. 86 oktober-november-december 2023

ZALFENSE HEIDE

VOGELS VAN HET VLEGVELD

DE WELVAART VIERT FEEST

www.natuurpuntvoorkepen.be

Westmalle

TRAPPIST

Een leven van gebed en arbeid

Al meer dan 200 jaar kiezen de trappisten van Westmalle voor een leven van gebed en arbeid. Dat is hun ware roeping, helemaal volgens de regel van Sint-Benedictus. Die schrijft ook voor dat de monniken zelf zorgen voor hun levensonderhoud.

Daarom is er binnen de muren van de abdij een brouwerij. Die houden ze bewust kleinschalig, met bijzondere zorg voor mens en milieu. En omdat winst maken hun drijfveer niet is, besteden ze wat overblijft aan caritatieve werken en aan mensen in nood.

westmalletrappist.be

Bier met liefde gebrouwen, drink je met verstand.

Hey vrijwilliger, je bent onbetaalbaar!

Daags na onze succesvolle opendeurdag in De Welvaart stel ik vast dat er heel wat stenen werden verlegd. In letterlijke zin uiteraard, maar ook in een figuurlijke betekenis zoals Bram Vermeulen het zong, want kleine handelingen kunnen een blijvende betekenis hebben. Van wat wij met Natuurpunt waarmaken zullen de generaties na ons de vruchten plukken.

Het succes van Natuurpunt wordt wel eens toegeschreven aan zijn unieke model waarbij een sterk professioneel kader in Mechelen gecombineerd wordt met een grote basis van vrijwilligers die aan de slag zijn in de lokale afdelingen. Vrijwilligers zijn onbezoldigd, maar ook onbetaalbaar. Mocht al het werk dat zij verzetten worden omgezet in loonkost, dan zouden de budgetten van Natuurpunt heel snel uitgeput zijn. Dankzij onze vrijwilligers kunnen wij onze middelen maximaal inzetten op het veiligstellen van onze kwetsbare natuur. Verwar vrijwilligerswerk niet met amateurisme, want onze vrijwilligers zijn gedreven en bekwaam.

Vaak krijgen we de vraag wat nu eigenlijk ons aanbod aan vrijwilligerswerk is. In feite gaat het om een brede waaier van activiteiten. Het natuurbeheer zelf ligt uiteraard voor de hand. Onze natuurgebieden hebben vaak een helpende hand nodig om in een betere toestand te geraken na jaren verwaarlozing. Maar er is meer. Er zijn vrijwilligers die aan natuurstudie doen, bijvoorbeeld soorten inventariseren voor een vogelatlas of om een insectenpopulatie op te volgen. Anderen volgen het beleid op en gaan in overleg met burgers en overheden in milieuraden, gecoro's enz. Er zijn vrijwilligers die uitstappen organiseren of bezoekers gidsen in de natuur. Er wordt gekookt, bier getapt, nestkasten getimmerd, vogelvoedertaartjes gemaakt, enzovoort. Dit blad werd trouwens door een vrijwilliger in jouw bus gestoken.

Je ziet, er zijn talrijke mogelijkheden, en nieuwe initiatieven moedigen we zeker aan. Ben je nog niet actief als vrijwilliger, dan vind je zeker iets naar je zin. Elders in dit blad, en op onze website, vind je meer informatie.

Al onze vrijwilligers die stenen verleggen in onze rivieren op aarde, sommigen wekelijks, anderen bij gelegenheid, verdienen onze dank en waardering. Het voorbije weekeinde hebben ze dit nog eens ten overvloede bewezen. Dus bij deze: dankuwel dames en heren vrijwilligers, jullie zijn onbetaalbaar.

Geniet van een kleurrijke herfst!

Peter

Inhoud

Activiteitenkalender	3
Een nieuw stuk topnatuur in beheer van Natuurpunt: Zalfense heide - Vliegveld Malle	4
Bijzondere vogels op de Zalfense heide (vliegveld Malle)	9
Hermeanderingswerken Delfte beek binnenkort van start	15
Van alles wat...	18
Honderden belangstellenden zien hoe knap Natuur.huis De Welvaart wordt	20
Natuur.cultuur - Carl Brenders	23
Vlier	24
Afdelingsnieuws	26

Natuurpunt Voorkempen is het driemaandelijks tijdschrift van de gelijknamige afdeling van Natuurpunt. Verschijnt op 1 januari, 1 april, 1 juli en 1 oktober.

Werkten mee aan dit nummer: Carl Brenders, Paul De Cnodder, Maarten Jacobs, Jos Janssen, Peter Keustermans, Guy Laurijssens, Paul Lemoine, Ron Schmidt, Paul Stryckers, Marnix Thibaut, Herman Van Looken, Ronald van Remmen, Wim Veraghtert.

Eindredactie en verantwoordelijke uitgever: Paul Stryckers.

Voorzitter Natuurpunt Voorkempen: Peter Keustermans, 0475/58 69 18,
peter_Keustermans@telenet.be

Ondervoorzitter en penningmeester: Walter d'Hertefelt, 0478/65 90 10,
walter.dhertefelt@gmail.com

Secretariaat en ledenadministratie: Dirk Vanschoonbeek, 0477/65 50 91,
dirk.vanschoonbeek.2390@gmail.com

Voorzitter Kern Zoersel; Paul Stryckers, 0475/53 37 53, stryckers.mertens@skynet.be

De overige bestuursleden en de gebiedsverantwoordelijken (conservators) vind je op onze website natuurpuntvoorkempen.be

Foto voorpagina: Zalfense heide (foto Guy Laurijssens). Lees het artikel vanaf p. 4.

www.natuurpuntvoorkempen.be
Afdeling: BE80 7512 0545 9477
Kern Zoersel: BE69 7512 0545 9578

Activiteitenkalender

OKTOBER

zo 01	9.30 - 12 u	Paddenstoelenwandeling - De Kluis-Blommerschot
zo 15	7 - 19 u	Ontbijtbuffet - Parochiezaal Westmalle
zo 15	9.30 - 12 u	Dag van de trage weg - Westmalle

NOVEMBER

vr 17	20 - 23 u	Natuurquiz - GC Westmalle
za 25	10 - 12 u	Behaagactie Malle en Zoersel
zo 26	10 - 15 u	Dag van de Natuur - Kluisbaan Zoersel

DECEMBER

za 09 zo 10	10 - 18 u	Kerstmarkt Zoersel
----------------	-----------	--------------------

Voor meer details raadpleeg de activiteitenkalender die je met het vorige nummer hebt aangekregen. Voor onvoorziene wijzigingen of aanvullende gegevens raadpleeg onze website en abonneer je op onze maandelijkse nieuwsbrief. Zo beschik je steeds over de meest recente en volledige informatie.

Aankoop van natuurresevaten: Projectnummers Natuurpunt Voorkempen

Steun de aankoop van onze natuurgebieden op rekeningnummer **BE56 2930 2120 7588** van Natuurpunt uzw, Coxiestraat 11 te 2800 Mechelen. Vermeld dat het om een gift gaat met het projectnummer:

Afdeling Voorkempen	3794
Vallei van de Delfte Beek	7720
Schijnvallei Zoersel	7798
Bonte Klepper	7106
Hegte Heyde	7758
Heiblok (Zoerselbos)	7719
Marbelenuen	7211

Een nieuw stuk topnatuur in beheer van Natuurpunt: Zalfense heide - Vliegveld Malle

Sinds begin dit jaar heeft Natuurpunt een gedeelte van Vliegveld Malle in beheer. Het terrein sluit aan bij Blommerschot en vormt een uitbreiding van ons natuurgebied in de vallei van De Delfte Beek. Via een ruimtelijk uitvoeringsplan kreeg het voormalige militair domein in 2020 een natuurbestemming. De komende maanden en jaren zullen tal van herstel- en inrichtingswerken uitgevoerd worden om het gebied ook in de praktijk om te vormen tot een volwaardig natuurgebied. Conservator

Guy Laurijssens

laat je hieronder kort kennismaken met het gebied en licht alvast een aantal tipjes van de sluier over het toekomstige beheer.

Zalfense heide

Het open heidegebied rond het vliegveld van Malle vormt een overblijfsel van het voormalige uitgestrekte heidelandschap tussen Zoersel, Oostmalle en Wechelderzande. Op historische topografische kaarten wordt het vaak aangeduid als de Salphense Heide, een verwijzing naar de centrale rol die het gehucht Salphen - thans Zalfen - heeft gespeeld bij de ontginning van de voormalige 'woeste gronden'.

Het huidige heidelandschap rond het vliegveld is niet steeds als dusdanig bewaard gebleven. In de loop van de tweede helft van de 19de en vooral de eerste helft van de 20ste eeuw werd een groot deel van de heide ontgonnen en bebost met hoofdzakelijk naaldbos. Slechts lokaal en met name ter hoogte van de landduinenzone van de Bruulbergen bleven halverwege de 20ste eeuw nog relictten van open heide en landduinen over. Het is vooral door de aanleg van het militaire vliegveld in de jaren 1950 dat opnieuw een groot open landschap met bijzondere bi-

otopen zoals droge heide, duingraslanden en heischrale graslanden kon ontstaan, tenmidden van de bossen van Blommerschot en Zalfen. Een groot deel van de vroegere landduinen is met de aanleg van het vliegveld helaas genivelleerd maar in de omliggende private bosdomeinen zijn wel nog indrukwekkende landduinen bewaard gebleven (maar vaak niet zichtbaar onder het aanwezige naaldbos).

Heivlinder

Vandaag de dag is het heidelandschap rond het vliegveld nog slechts een fractie van de historische Zalfense heide, maar ondanks de gereduceerde oppervlakte en de gedaanteverwisselingen van het landschap doorheen de tijd hebben heel wat typische en vaak zeldzame of bedreigde heidesoorten hier toch kunnen standhouden (of zijn teruggekeerd). Een greep uit de vele typische heidesoorten die vandaag voorkomen in het gebied: nachtzwaluw, boomleeuwerik, veldkrekkel, blauwvleugelsprinkhaan, venwitsnuitlibel, duinwolfspin, zandoorworm, heidelieveheersbeestje, hoornaarroofvlieg, enz. Ook in het volgende artikel in dit nummer belichten we een stukje van de unieke biodiversi-

Heivlinder op het vliegveld van Malle enkele jaren gelden; ondertussen is de soort vermoedelijk lokaal uitgestorven. Een herintroductie van deze bedreigde soort is gepland.

teit in dit gebied.

Toch heeft niet elke heidespecialist hier weten te overleven. Een van de vlaggenschipsoorten van het gebied is de heivlinder. Na een jarenlange achteruitgang dateert de laatste waarneming in het gebied uit 2019. De trieste conclusie is: hoogstwaarschijnlijk uitgestorven. Het vliegveld van Malle vormde jarenlang een geïsoleerde vindplaats van deze bedreigde vlinder, ver weg van andere populaties in de oostelijke Kempen (vnl. Limburg) en de Noorderkempen (Kalmthoutse heide). Wellicht heeft genetische verarming door een te lange isolatie (geen contact met andere populaties) de soort in Malle de das omgedaan want geschikt leefgebied lijkt alleszins aanwezig te zijn. Ook in de overgebleven leefgebieden elders in de Kempen doet de heivlinder het niet goed. Een Vlaams soortbeschermingsplan moet nu redding brengen en hierin is voorzien om de soort ook opnieuw te herintroduceren in Malle. Hopelijk wordt de heivlinder zo binnen enkele jaren opnieuw een boegbeeld voor de unieke biodiversiteit van dit gebied.

Ontharding voormalig NAVO vliegveld

Hoewel de natuurwaarde van het gebied reeds heel groot is, valt er nog veel winst te boeken. Met de landings- en taxibaan (resp. 3 en 2,5 km lang) van het voormalige militaire vliegveld is er nog een erg grote verharde oppervlakte aanwezig. Een groot deel daarvan zal nu verdwijnen, samen met een aantal oude loodsen. In het ruimtelijk uitvoeringsplan voor het gebied is immers vastgelegd dat alle infrastructuur voor de vlieg recreatie geconcentreerd moet worden in het noorden van het terrein, waar ook een (veel kortere) landingsbaan en een gras piste voor zweefvliegtuigen behouden zal blijven. In totaal zal meer dan 15 ha onnodige verharding

verwijderd worden zodat er meer regenwater kan infiltreren en er op de vrijgekomen ruimte waardevolle natuur ontwikkeld kan worden. Naast het opbreken van de betonverharding op haar terrein zal Natuurpunt ook een diepe ontwateringgracht dempen die regenwater afvoert van de betonpiste naar de Delfte Beek, zodat nog meer water ter plaatse in de bodem kan infiltreren.

Natuurbeheer

De focus van het beheer zal liggen op het verdere herstel en ontwikkeling van de waardevolle heidebiotopen, duingraslanden en heischrale graslanden. Beheermaatregelen zullen o.a. bestaan uit maaien, begrazing met schapen en kleinschalig plaggen en chopperen. (Chopperen is het verwijderen van de vegetatie en een deel van de bovenste humuslaag, het is een maatregel tussen maaien en plaggen in.) Via beheer en inrichting streven we ook naar een meer geleidelijke overgang tussen het open landschap rond het (voormalige) vliegveld en de omliggende boscomplexen, met boomrijke heide, ijle bossen en structuurrijke bosranden. Een grote uitdaging vormt ook het achterstallig exotenbeheer. Zowel in de heide als in de bossen is immers nog heel wat Amerikaanse vogelkers aanwezig. Ook detailbeheer in functie van doelsoorten zoals heivlinder en nachtzwaluw zal de nodige aandacht krijgen. Onze afdeling zal regelmatig beheerwerkdagen organiseren op het terrein. Ook zin om in dit unieke gebied te komen helpen? Hou onze beheerkalender in de gaten of geef een seintje aan Eric Gruppings (coördinaten via onze website natuurpuntvoorkempen.be)!

Nieuwe openstelling

Het voormalige militair domein is sinds de aan-

leg in de jaren 1950 steeds ontoegankelijk geweest voor het publiek, enkele jaarlijkse evenementen (cyclocross, fly-in) uitgezonderd. Er zijn momenteel geen toegankelijke wandelpaden en door de aanleg van het vliegveld zijn ook verschillende buurtwegen doorheen en rond het gebied afgesloten en in onbruik geraakt. Na meer dan 70 jaar kan hier dus verandering in komen en kan het terrein deels opnieuw opengesteld worden voor zachte recreatie. Natuurpunt plant alvast de aanleg van een nieuw wandelpad dat aansluit op het Blommerschotpad en de wandelpaden rond De Kluis. We vragen wel om nog even geduld uit te oefenen tot een aantal grote inrichtingswerken in het gebied achter de rug zijn.

Gebruiksovereenkomsten met landbouwers

Met name aan de zuidkant van het vliegveld liggen grote graslandpercelen die de voorbije decennia in landbouwgebruik waren. De betrokken landbouwers kregen de terreinen vroeger gratis in gebruik in ruil voor het onderhoud van de bermen rond het militaire vliegveld. Natuurpunt sloot met de lokale landbouwers op haar terrein een gebruiksovereenkomst zodat ze de percelen kunnen blijven gebruiken, weliswaar in de context van natuurontwikkeling. De bemesting van de graslanden werd vanaf dit jaar stopgezet en het verdere maaibeheer moet de bodem verschrallen met het oog op de omvorming naar meer soortenrijke heischrale graslanden.

Samenwerking met Pidpa

Het terrein in beheer van Natuurpunt is eigendom van Pidpa, die het heeft verworven om de beschermingszone rond haar waterwinningsputten in het gebied te vrijwaren. De waterwinning van Oostmalle is erg belangrijk voor de

Guy Laurijsens

Beeld van de Zalfense heide in zuidelijke richting: een mix van droge heide en soortenrijke heischrale graslanden. Op de achtergrond de windturbines langs de autosnelweg in Zoersel.

drinkwaterproductie in de provincie Antwerpen maar zorgt ook voor een verdroging van de omgeving en heeft zo een nadelige invloed op waterafhankelijke biotopen in de ruime omgeving. Om een duurzame co-existentie tussen waterwinning en natuurbehoud mogelijk te maken en de verdrogingseffecten te milderen of te compenseren wil Pidpa actief meewerken aan behoud en herstel van waardevolle natuur in het gebied. In functie daarvan worden concrete samenwerkingen opgezet i.f.v. vernatting, broekbosherstel, venherstel, waterinfiltratie, enz. in de omgeving.

Er zal ook nauw samengewerkt worden met Carl Mintjens, de eigenaar van het aangrenzende private domein Blommerschot, die eveneens een stuk eigendom van Pidpa in beheer zal nemen. Zo wordt er werk gemaakt van een gezamenlijk

natuurbeheerplan, duurzaam bosbeheer en een afstemming van de toegankelijkheid van de verschillende domeinen.

Foto bovenaan artikel: zicht op de noordkant van de Zalfense heide: een vrij vlak heideland-schap omdat de voormalige landduinen hier zijn genivelleerd bij de aanleg van het vliegveld in de jaren 1950.

BIODYVINO

partner van Natuurpunt

Website

www.biodyvino.be

Het grootste assortiment

biologische, biodynamische

en Natuurwijnen in België

Zetel: ZOERSEL, Ten Hoflaan 22 Tel. 03-312 24 38

Magazijn: AARTSELAAR, Schelselei 15 C

Perkplanten Van Deun - Hofmans

is reeds meer dan 30 jaar HÉT adres voor een ongezien assortiment geraniums, perk- en terrasplanten!

11.000M² GEGARANDEERD
TUINPLEZIER.

Enorme keuze in hang-,
stam- en stekperkplanten

ALLES UIT EIGEN KWEK.

Topkwaliteit aan voordelige prijzen

www.perkplanten.com

Perkplanten

Van Deun - Hofmans

Westmallebaan 91 • 2980 Zoersel

T 03 312 45 46

GEOPEND: ma - za 08u30 - 18u00

Tijdens de maand mei tevens geopend:

Zondagen 09u00 - 13u00

Feestdagen 09u00 - 17u00

Bijzondere vogels op de Zalfense heide (Vliegveld Malle)

Vogelaars uit de regio weten het al langer: het vliegveld van Malle oefent een bijzondere aantrekkingskracht uit op vogels. Het heidelandschap met een mozaïek van schrale graslanden, open zandgronden en droge heidevegetaties vormt een aantrekkelijk biotoop voor tal van zeldzame en opmerkelijke broedvogels, doortrekkers en wintergasten. De voorbije jaren werd er door onze vrijwilligers heel wat inventarisatiewerk uitgevoerd in het gebied, o.a. in het kader van de nieuwe Vlaamse Vogelatlas en lopende monitoringprojecten.

Marnix Thibaut, Paul De Cnodder en Guy Laurijssens

bespreken een aantal typische en bijzondere soorten en enkele opmerkelijke evoluties.

Bijzondere broedvogels

Wellicht de meest kenmerkende bewoner van de Zalfense heide is de **boomleeuwerik**. Deze goed gecamoufleerde heidebewoner scharrelt graag rond op de schaars begroeide zandige bodems en valt ook als groundbroeder niet graag op. Behalve wanneer het voorjaar aanbreekt want vanaf de eerste lentedagen in februari tot in de zomer is zijn melodieuze zang niet uit de lucht te slaan. Letterlijk dan, want hij zingt meestal tijdens een baltsvlucht hoog boven de

Boomleeuwerik

heide. Het is eerder een standvogel die nooit ver weg trekt en doorgaans het hele jaar door in de omgeving van de heide te vinden is. In de winter trekken ze soms wel naar de akkers in de omgeving van Eindhoven en Zalfen. De soort was nooit zeldzaam rond het vliegveld maar kent een opvallende toename. De soort koloniseert ook snel nieuw leefgebied na heideherstel.

In goed ontwikkelde struikheivegetaties nestelt de **roodborsttapuit**. Deze soort broedt ook in het landbouwgebied zolang er voldoende kleine landschapselementen zijn, maar in de Zalfense heide haalt hij erg hoge dichtheden. Hij arriveert vrij vroeg uit zijn overwinteringsgebied en is vanaf maart makkelijk op te merken door zijn wat nerveuze en krassende alarmroep, veelal voortgebracht vanuit de top van een heidestruik. Ook de roodborsttapuit kent een gestage toename; hij profiteert wellicht van het ouder worden van de heidebegroeiingen in het gebied.

Roodborsttapuit

De zeldzame **nachtzwaluw** (zie foto bovenaan artikel) heeft sinds het begin van deze eeuw een spectaculaire en succesvolle comeback gemaakt in onze regio. Het eerste broedgeval was er in 2006 in de omgeving van het vliegveld en sindsdien ging het in stijgende lijn. De Zalfense heide is nog steeds het bolwerk van deze soort

in onze afdeling met in 2023 een tiental territoria. De soort houdt vooral van heide met verspreide dennen van waaruit hij in de schemering zijn mysterieuze geratel laat horen.

Een andere typische soort die hier hoge dichtheden haalt, is de **boompieper**. Vanaf half april laat hij zijn zang horen tijdens een opvallende baltsvlucht, veelal startend vanuit een boom-

Boompieper

top: *crescendo* tijdens de weg omhoog en *diminuendo* tijdens zijn glijvlucht als een parachute naar beneden.

Hoewel de **grote lijster** niet meteen te boek staat als een heidesoort, is hij opvallend talrijk aanwezig in het gebied. Tot voor enkele decennia was de grote lijster een algemene bos- en tuinvogel maar op veel plaatsen is hij quasi volledig verdwenen. De soort is gelukkig wel nog algemeen in de bossen rond het vliegveld en opvallend is dat veel van de broedvogels uit de omliggende bossen afzakken naar de schrale graslanden van de Zalfense heide om te foerageren. Soms zijn hier groepen van tientallen grote lijsters waar te nemen.

Laatste in dit rijtje van meest typische broed-

vogels is de **fitis**. Deze soort prefereert kleine, ijle loofbosjes (vaak berk of wilg) in de heide en in de overgang naar bos. Vanaf half april is zijn zacht fluitende zang hier overal aanwezig.

(On)verwachte nieuwkomers

Soms kan het snel gaan in de vogelwereld. Goed kunnen vliegen helpt natuurlijk enorm bij uitbreidingsdrang. Voor een aantal vogelsoorten was al een tijdje duidelijk dat ze aan een opmars of areaaluitbreiding bezig waren in Vlaanderen. Toch was het zeker een verrassing om in 2023 een aantal nieuwe broedvogels voor onze afdeling te mogen verwelkomen. Niet helemaal toevallig was het vliegveld *the place to be*.

De meest verwachte nieuwkomer als broedvogel was misschien wel de **raaf**. Reeds in het najaar van 2022 verscheen een paartje in de omgeving van het vliegveld. In de winter verdwenen ze even van het toneel maar begin 2023 keerden ze luidruchtig terug. Het hele voorjaar weerklonken de typische luide, klokkende en rollende geluiden vanuit de lucht of

Herman Van Looken

Grauwe klauwier

vanuit de bosranden rond het vliegveld. Zoveel vocaal enthousiasme leidde uiteindelijk tot een nest in een privaat domein aan de rand van het vliegveld. Met succes werden 2 jongen grootgebracht.

Een andere niet helemaal onverwachte nieuwkomer was de **grauwe klauwier**. Rond de eeuwwisseling was de soort nagenoeg verdwenen als broedvogel uit Vlaanderen. Het laatste

Guy Laurijssens

Luidruchtige raaf die eigenlijk vorig jaar zijn komst als nieuwe broedvogel al had aangekondigd.

Guy Laurijssens

Orpheusspotvogel, een onverwachte nieuwkomer.

decennium is de soort echter opnieuw aan een opmars bezig. Na een sterke toename in Limburg lijkt nu ook onze provincie opnieuw gekoloniseerd te worden. De voorbije jaren waren er reeds broedgevallen in de ruime regio (o.a. in de naburige Visbeekvallei) en op het vliegveld werden af en toe zingende mannetjes waargenomen die echter ongepaard bleven en snel terug verdwenen. Meer succes in 2023 want het mannetje dat in mei van dit jaar op het toneel verscheen kreeg nu wel snel gezelschap van een vrouwtje. Het liefdesgeluk resulteerde in een geslaagd broedgeval met 3 uitgevlogen jongen.

Minder verwacht was een broedgeval van **Orpheusspotvogel**. Deze ADHD'er onder de zangvogels was in ons land vroeger vooral in de zuidelijke Ardennen te vinden. De soort breidt zijn areaal echter geleidelijk uit naar het noorden. De laatste jaren duiken wel vaker zingende mannetjes op maar broedgevallen blijven in Vlaan-

deren vooralsnog een echte zeldzaamheid. Een zingende vogel in een braamstruweel aan de zuidkant van het vliegveld wist echter toch een vrouwtje te lokken en toen enige tijd later ook veelvuldig alarmgeluiden te horen waren, wisten we genoeg: het was *in de sjakos*! In juli konden we minstens 2 juveniele vogels waarnemen.

Doortrekkers

De omgeving van het vliegveld staat bij vogelaars bekend als een hot spot tijdens de voorjaars- en najaarstrek. De schrale maar vaak bloemrijke graslanden en structuurrijke heidevegetaties vormen voor verschillende soorten een geschikt biotoop om even bij te tanken tijdens hun jaarlijkse trek of omzwervingen. Zo vormen de duingraslanden met korte vegetatie het favoriete foerageergebied voor **tapuit**. In een ver verleden kwam de soort hier nog tot broeden maar vandaag de dag is de soort hier enkel tijdens de

Tapuiteren maken tijdens hun trek graag een tussenstop op de schrale graslanden langs het vliegveld.

trekperiode waar te nemen.

Een zeldzame doortrekker die graag in gelijkaardige biotopen vertoeft is de **duinpieper**. Het vliegveld is één van de weinige plaatsen in Vlaanderen waar de soort frequent wordt waar-

De zeldzame duinpieper wordt tijdens de trekperiode regelmatig waargenomen rond het vliegveld.

Draaihals

genomen.

Nog zo'n vliegveld-specialiteit is de **draaihals**. Deze goed gecamoufleerde spechtensoort wordt er jaarlijks tijdens de trekperiodes waargenomen. Ze foerageren graag in de oude heidebegroeiingen op zoek naar mieren en andere insecten.

Regelmatig duiken ook zeldzaamheden op tijdens de trekperiode. Vorig jaar in augustus do-

De hop was een prachtige verschijning in het najaar van 2023.

ken bv. twee juveniele **roodpootvalken** op. Dit jaar verscheen eind augustus een **hop** op het toneel die in de bloemrijke graslanden een gedeekte tafel vond.

Wintergasten

In de winter is het opvallend stiller op de Zalfense heide aangezien de meeste broedvogels dan warmere oorden hebben opgezocht. Een zeldzame soort die hier jaarlijks op het winterse heidetoneel verschijnt is de **klapekster**. Jaarlijks overwinteren één tot twee vogels in de omgeving van het vliegveld. Deze opvallende soort met bandietenmasker is niet zo moeilijk te spotten; vaak loert hij vanop uitkijkposten naar prooien zoals kevers en muizen.

Guy Laurijsens

Klapekster op uitkijk boven de heide.

Surcele
Oaked Pub

ESTAMINET
PREMIUM PILS

CORNET
STRONG · BLOOD · BELGIAN
OAKED

Praatcafé
Oostmallebaan 99
2980 Zoersel
www.surcele.be

Like us on Facebook

Hermeanderingswerken Delfte Beek binnenkort van start

Paul Struyckers

In de loop van oktober gaat in ons natuurgebied Vallei van de Delfte Beek een aantal ingrijpende herstelwerken aan de waterloop van start. De werken zullen plaatsvinden ter hoogte van Blommerschot, op het beektraject tussen de Kluisbrug en de autosnelweg E34. De meest ingrijpende werken vinden plaats net ten noorden van de snelweg, waar over een lengte van 230 m de oude meanderende waterloop opnieuw wordt uitgegraven. De werken worden uitgevoerd door de **Dienst Integraal Waterbeleid** van de provincie Antwerpen, in samenwerking met Natuurpunt.

Hermeandering

De huidige beekloop is tussen de Vorselaarse brug en de E34 halverwege de vorige eeuw rechtgetrokken om water versneld af te voeren. De oude loop met talrijke meanders is daarbij ook grotendeels gedempt maar het voormalige traject is nog steeds zichtbaar in de bosbodem

(zie foto hierboven, genomen na hevige regenval). Met het blote oog valt het niet overal op maar op het digitale hoogtemodel - dat het terreinreliëf in detail zichtbaar maakt - is de oude loop van de beek duidelijk af te lezen. Ook op de huidige kadasterkaart staat de oude meanderstructuur nog aangeduid. Wanneer de beekloop hier werd rechtgetrokken is niet exact bekend maar dat moet gebeurd zijn ergens tussen 1936 en 1950. Op de topografische kaart van 1936 is nog een meanderende waterloop ingetekend. In de Atlas van de Waterlopen van 1950 zijn de meanders verdwenen.

Vernatting van het valleibos

De hermeanderingswerken beogen het tegenovergestelde van het voormalige rechte trekken van de waterloop: water vertraagd afvoeren. Dat moet toelaten dat de grondwaterpeilen in het valleigebied opnieuw kunnen verhogen zodat de verdroging van het aanwezige valleibos

wordt tegengegaan. Niet alleen de rechtgetrokken loop zorgt voor een versnelde ontwatering, ook de te diep ingesneden beekbodem zorgt voor verdroging van het omliggende bosgebied. Daarom worden extra maatregelen voorzien om het bodempeil van de beek te verhogen. Op verschillende plaatsen wordt dood hout op de beekbodem geplaatst. Door verdere aanslibbing achter het hout kan de beekbodem zo geleidelijk worden verhoogd en wordt het drainagepeil van de beek stelselmatig opgetrokken.

Visfauna

De vernattingsmaatregelen komen niet alleen de kwaliteit van het omliggende vallei- en bronbos ten goede. De meanders en het bijkomende dood hout in de beek zullen ook zorgen voor bijkomend leefgebied voor de aanwezige visfauna. Nu zijn reeds heel wat zeldzame vissoorten

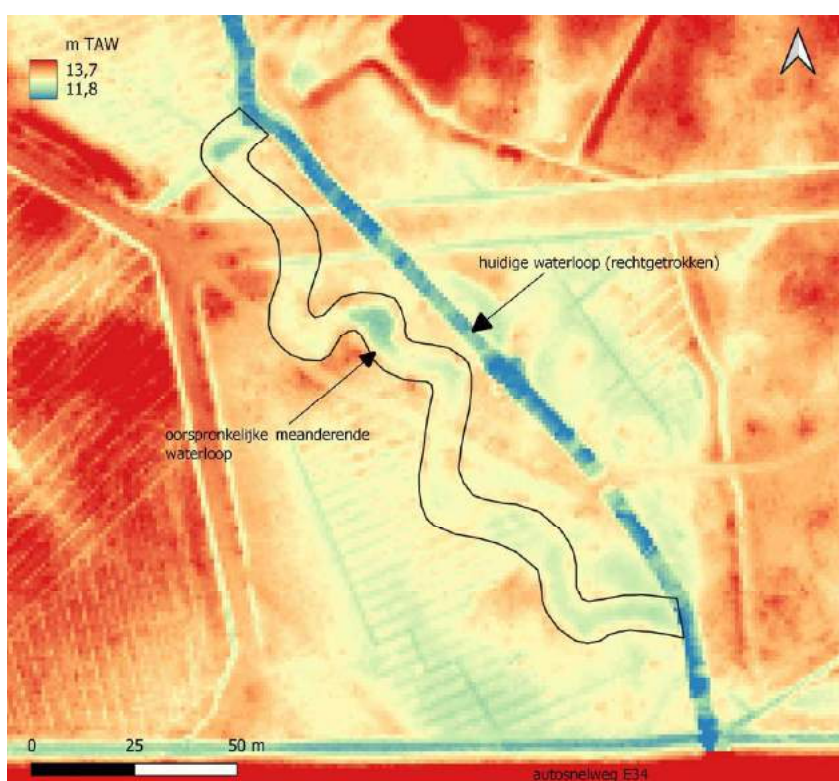
aanwezig: rivierdonderpad, berrmpje, kopvoorn, riviergrondel, paling, enz. Hopelijk kunnen ook beekprik en kleine modderkruiper in de toekomst de Delfte Beek opnieuw koloniseren. Aangezien de huidige rechtgetrokken waterloop gedeeltelijk wordt verondiept (het huidige rechte traject wordt wel behouden als noodafvoer bij piekdebieten) zullen de aanwezige vissen vooraf elektrisch worden afgevangen en verplaatst naar het nieuw uitgegraven traject.

Voorjaarsflora

Het te hermeanderen traject loopt dwars door het waardevolle oude Ferrarisbos. Bij de werken wordt daarom de nodige voorzichtigheid aan de dag gelegd om de kwetsbare bosbodem hier niet te verstoren. De aanwezige voorjaarsflora die zich op of aan de rand van de oude gedempte bedding heeft ontwikkeld, wordt vooraf tijdelijk weggenomen en nadien teruggeplaatst.

Wandelpad tijdelijk onderbroken

De 'rode' wandeling die via de Vorselaarse brug de oversteek maakt over de Delfte Beek zal gedurende de werken onderbroken zijn tussen het kruis van Blommerschot en de huidige brug over de Delfte beek. Het nieuwe toekomstige wandelpad zal over 2 bruggen lopen. De 'oude' brug over de huidige loop blijft gewoon behouden. Een gloednieuw wandelbrugje zal je over de nieuw uitgegraven waterloop brengen.

Digitaal hoogtemodel met aanduiding van de oude meanderende beekloop die opnieuw wordt uitgegraven. De huidige rechtgetrokken loop wordt verondiept maar blijft behouden voor noodafvoer bij piekdebieten.

Domein de Renesse
kasteel, natuur, cultuur en meer

Sinds de oprichting in 1985 is Domein de Renesse vzw uitgegroeid tot een bruisende socio-culturele vereniging met een hart voor erfgoed, natuur en cultuur. We willen bovendien de toeristische troeven van onze gemeente in de kijker zetten. Domein de Renesse vzw wordt vandaag gedragen door een ploeg van meer dan 100 enthousiaste vrijwilligers.

Geniet van ons gezellige kasteelcafé met buitenterras (open op zondag en maandag van 13u tot 18u, in juli/augustus ook op woensdagnamiddag van 14u tot 17u), ontdek het mooie park en neem deel aan tal van interessante activiteiten voor jong en oud (zoals boekenmarkten, gidsbeurten, kindervertellingen en concerten). Je kan het kasteel ook huren voor o.a. fotoreportages, feesten, vergaderingen en recepties.

DOMEIN DE RENESSE VZW

- Lierselei 30, 2390 Oostmalle
- 03 311 55 91
- www.domeinderenese.be
- info@domeinderenese.be

Verjaardagsfeest 10 jaar 'Op stap met Anemoontje'

ZO 1/10 van 13u tot 17u

Alle kinderen zijn welkom op het verjaardagsfeest van Anemoontje! We zorgen voor een gratis pannenkoek en gratis Fairtrade sapje voor elk kind (tot 12 jaar), vertelwandelingen door het park, leuke volksspelen, een workshop wapenschild maken en kinderanimatie. Inkom gratis.

Kunstenarsweekend

ZA 7/10 en ZO 8/10 van 10u tot 18u

Een heerlijk artistiek weekend waarin verschillende lokale kunstenaars hun meesterwerken tentoonstellen in het kasteel. Inkom gratis.

Taxatiedag Kunst & Curiosa

ZA 21/10 van 10u tot 16u

De experts van Art Dumay (NL) bezoeken opnieuw Domein de Renesse om items van bezoekers te taxeren. Inkom: €5,00 (€4,00 voor leden)

Lezing 'Ontmoet de Meesters!'

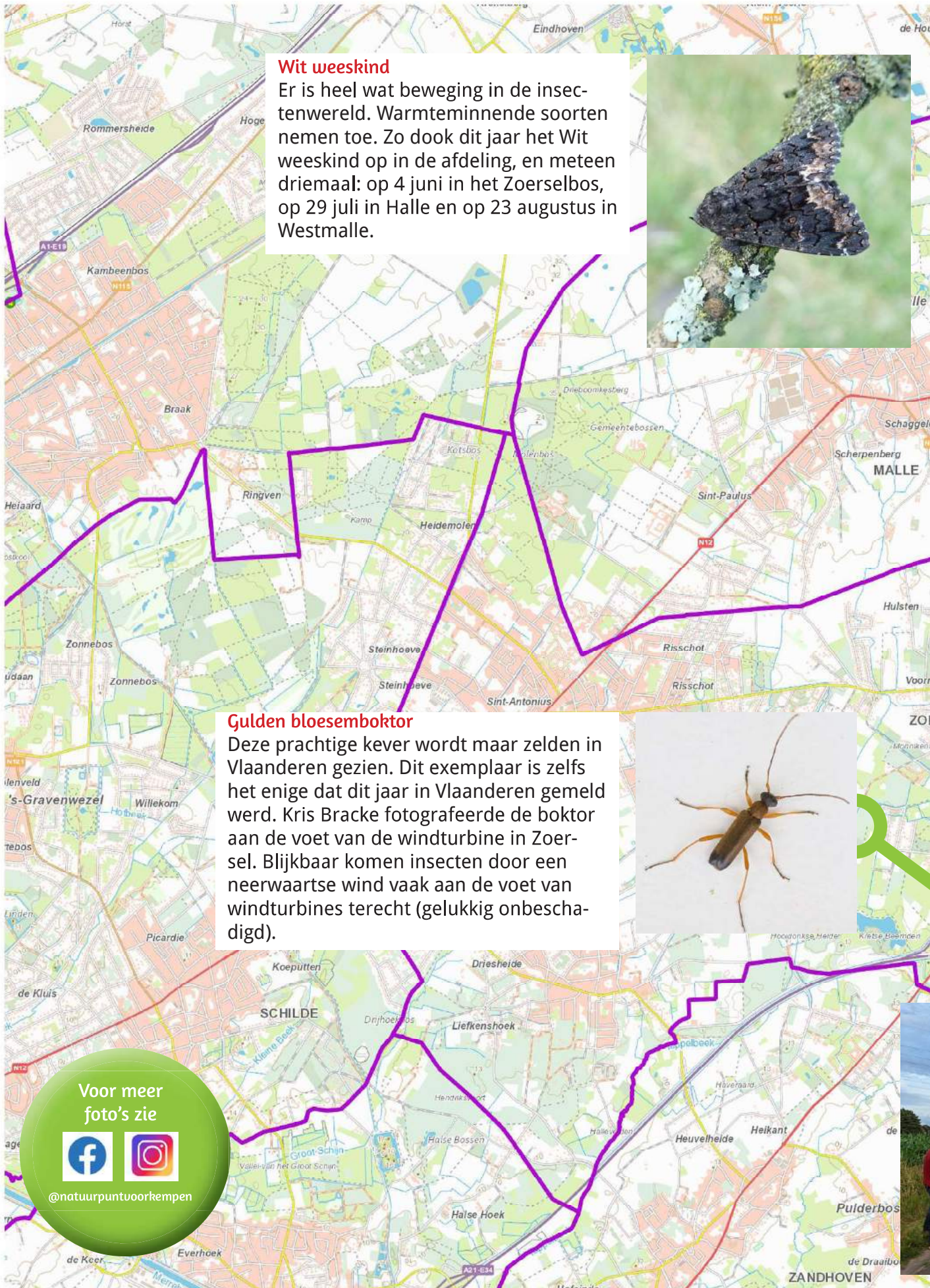
DO 26/10 om 20u

Entomoloog Peter Berx, bekend van de Nerland podcast, komt zijn passie over de fascinerende wereld van insecten delen. Inkom: €5,00 (€4,00 voor leden) Bestel je tickets vooraf via info@domeinderenese.be

Brocante | ZA 4/11 en ZO 5/11 van 10u tot 17u

Snuister tussen allerlei voorwerpen uit grootmoeders tijd en ontdek misschien wel een schat. Nostalgie troef! Inkom: €4,00 (gratis voor leden)

Wit weeskind

Er is heel wat beweging in de insectenwereld. Warmteminnende soorten nemen toe. Zo dook dit jaar het Wit weeskind op in de afdeling, en meteen driemaal: op 4 juni in het Zoerselbos, op 29 juli in Halle en op 23 augustus in Westmalle.

Gulden bloesemboktor

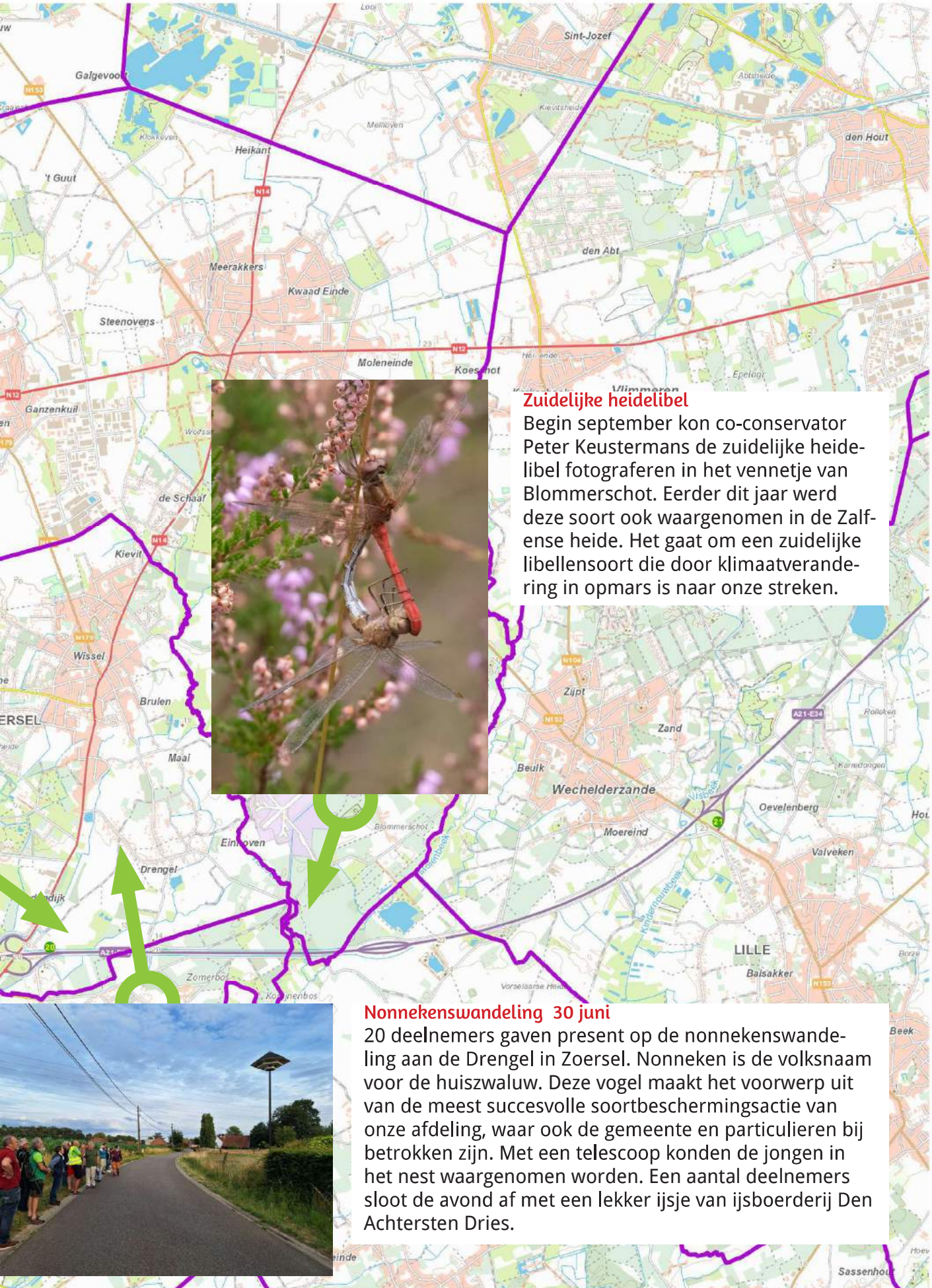
Deze prachtige kever wordt maar zelden in Vlaanderen gezien. Dit exemplaar is zelfs het enige dat dit jaar in Vlaanderen gemeld werd. Kris Bracke fotografeerde de boktor aan de voet van de windturbine in Zoersel. Blijkbaar komen insecten door een neerwaartse wind vaak aan de voet van windturbines terecht (gelukkig onbeschadigd).

Voor meer foto's zie

@natuurpuntvoorkempen

Zuidelijke heidelibell

Begin september kon co-conservator Peter Keustermans de zuidelijke heidelibell fotograferen in het vennetje van Blommerschot. Eerder dit jaar werd deze soort ook waargenomen in de Zalfense heide. Het gaat om een zuidelijke libellensoort die door klimaatverandering in opmars is naar onze streken.

Nonnekenwandeling 30 juni

20 deelnemers gaven present op de nonnekenwandeling aan de Drengel in Zoersel. Nonneken is de volksnaam voor de huiszwaluw. Deze vogel maakt het voorwerp uit van de meest succesvolle soortbeschermingsactie van onze afdeling, waar ook de gemeente en particulieren bij betrokken zijn. Met een telescoop konden de jongen in het nest waargenomen worden. Een aantal deelnemers sloot de avond af met een lekker ijsje van ijsboerderij Den Achtersten Dries.

Honderden belangstellenden zien hoe knap natuur.huis De Welvaart wordt

Ronald van Remmen

Honderden belangstellenden kwamen op zondag 3 september ontdekken hoe De Welvaart herleeft. Bezoekers keken vol bewondering naar het geleverde werk en toonden oprecht belangstelling voor de mogelijkheden die het gebouw biedt. En onder een heerlijk nazomerzonnetje, smaakte de paëlla voortreffelijk.

Ronald van Remmen

at mee, keek rond en luisterde.

De opendeurdag trok een gevarieerd publiek aan. Er waren heel wat leden van de partij, ook van naburige afdelingen. Voor veel Natuurpunters is het even wennen dat de vereniging naast de natuurreservaten ook een gebouw gaat beheren. Maar vrijwel iedereen die ik sprak, is het

er over eens dat dit een geweldige aanwinst is.

Getuigenissen

Ouders en kinderen van de JNM en de Akabe scouts kwamen ook al eens kennismaken met

Ronald van Remmen

hun nieuwe onderkomen. “Jammer dat het nog een jaar duurt voor we kunnen verhuizen”, vindt Rozanne Van den Bosch (8). Ze zit bij de JNM en die hebben nu geen eigen lokaal. “Ik kan haast niet wachten tot we hier kunnen spelen.”

Daarnaast keken heel wat buurtbewoners nieuwsgierig rond. Voor hen is het ook even aanpassen dat ze nieuwe burens krijgen, nadat het gebouw meer dan 15 jaar heeft leeggestaan en werd verwaarloosd. “Ik kom hier praktisch alle dagen voorbij met m’n hondje,” vertelt Louis (73). “Ik ben blij dat het gebouw een nieuwe bestemming krijgt, want het was een schande om het zo te laten verkrotten.”

Raymond ging met Jos Renders op stap in de omgeving van het domein. “Wij wonen nu al heel wat jaren in Sint-Antonius en ik ga regelmatig wandelen in de bossen achter de kliniek en de trappistenabdij. Maar toch heb ik weer heel wat nieuwe dingen geleerd en zo kan ik de volgende keer met andere ogen kijken naar deze mooie omgeving.”

Vrijwilligster Monique kreeg vrienden uit Westmalle op bezoek. Zij hadden de bossen rond De

Welvaart nog niet eerder ontdekt. “Het is zo’n plekje waar je normaal niet komt. Maar het loont echt de moeite”, klonk het.

Daarna raak ik aan de praat met een vrouw, die vertelt hoe ze als meisje op de Welvaart heeft gewoond. “Het was toen een vakantiedomein van de gemeente Borgerhout. Mijn vader was conciërge en we woonden in de witte villa, die eind jaren negentig is afgebroken.” Het ontroert haar zichtbaar om hier na zoveel jaren terug te staan en ze belooft om oude foto’s door te sturen.

Er is ook een koppel, dat elkaar heeft leren kennen toen ze hier als monitoren op een zomerkamp waren. Ruim twintig jaar later beginnen hun ogen weer te fonkelen als ze de retro toiletten zien. We zullen maar niet vragen wat ze daar hebben uitgespookt...

Zomerse maaltijd

De paëlla was zonder twijfel één van de hoogtepunten van de dag. Inge en haar team hebben maar liefst 163 maaltijden geserveerd, waarvan een tiental vegetarische en kinderporties.

Ronald van Remmen

Dirk Van Gorp had enkele muzikale vrienden uitgenodigd om voor een feestelijke noot te zorgen.

“Dankzij sponsoring en schenkingen, loopt de opbrengst op tot zo’n 2 000 euro”, weet penningmeester Walter. Dat geld gaat integraal naar het opknappen van het domein tot gastvrij natuurhuis.

Federaal parlamentslid Nahima Lanjri kwam speciaal uit ‘t Stad om van de paëlla te proeven. “We kennen Inge van vroeger. Ze is heel bescheiden, maar samen met haar team heeft ze toch heel lekker gekookt. We hebben samen met andere vrienden en sympathisanten genoten van een heerlijke maaltijd voor het goede doel.”

Tussen de drukke bezigheden door, heeft Karina leuke mensen ontmoet en overal wat kunnen helpen. “Ik heb overal wat kunnen helpen en leuke nieuwe mensen ontmoet”, vertelt ze. “Terwijl je bezig bent, kan je een praatje maken met andere vrijwilligers en bezoekers. Altemaal mensen die ook van de natuur houden. Misschien moeten we dat vaker doen.” Frieda vond het een ‘fantastische dag, leuke sfeer en een toffe ploeg’. Paul is het daar volmondig mee eens. “We schrijven geschiedenis in Zoersel”, zo besluit hij.

Ronald van Remmen

De JNM-meiden van dienst.

Natuur.cultuur

Carl Brenders

“Toen ik als kleine jongen met mijn vader na de ‘Vogelenmarkt’ naar de boten op de Schelde ging kijken, kwamen we steeds voorbij een postkaartenwinkeltje waar in de etalage een mooie kaart lag met deze twee vlinders er op. Dat is me altijd bijgebleven. Ik kon mijn geluk niet op toen ik later als illustrator deze natuurjuweeltjes met mijn fotorealistische techniek mocht afbeelden voor de uitgeverij Hachette in de reeks: *La Vie Secrète des Bêtes*. Onlangs gedurende een wandeling langs de antitankgracht bleven we de ganse tijd vergezeld van dagpauwogen. Ik heb er nooit zoveel samen gezien. De atalanta verscheen toen niet op het toneel. De twee zijn afgebeeld op mijn favoriete veldbloem: de margriet. Ze zijn nog steeds mijn twee favoriete vlinders.”

Carl Brenders studeerde aan de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten te Antwerpen. Hij werkte 12 jaar bij Fotogravure De Schutter in diezelfde stad alvorens in 1970 als zelfstandig illustrator prenten te maken voor o.a.

schoolencyclopédieën en warenhuis Delhaize. Vanaf 1980 verwierf hij als professioneel natuurschilder met zijn fotorealistische techniek grote faam in de Verenigde Staten en Canada. Woont in Zoersel.

Vlier

Paul Struyckers

Dit is de negende aflevering van de reeks waarin we inheemse houtgewassen voor je tuin voorstellen. We houden ons hierbij aan de zgn. 'Hermy-regel' dat bomen en struiken in een privé-tuin best niet hoger worden dan 12 meter.

Als je deze rubriek volgt, heb je je misschien al afgevraagd: 'waarom is de vlier nog niet aan bod gekomen?' Een terechte opmerking, want

de gewone vlier (*foto hierboven*) is nuttig zowel voor de biodiversiteit als voor de eigenaar(s) ervan. Plant je een vlier in je tuin, dan zet je

een eeuwenoude traditie voort want de soort wordt van oudsher als een echte cultuurvolger beschouwd. Bij elke boerderij stond wel een vlierstruik, bij voorkeur aan de waterput of de staldeur. De vlier werd immers geacht duivels en heksen te weren, die erop uit waren het water te vergiften. Een vlier bij de ingang van de stal zou de vliegen op afstand houden, dit mogelijks door de onaangename geur van de bladeren. Van vlier kun je ook kinderspeelgoed maken: 'flierefluitjes' en proppenschieters. De jonge twijgen verhouten weinig en zijn dus gemakkelijk uit te hollen. Wat er ook van zij, over het nut van de bloemen en de bessen bestaat weinig discussie. Vlierbloesem kun je in thee of limonades verwerken. De bessen leveren een lekkere confituur of, voor de snoepers, vlierbessenjenever. Laat je de bloemen en de bessen aan de struik zitten, dan geef je vrij spel aan de vele bloem bezoekende insecten en, bij het begin van de herfst, aan tal van (trek)vogels. Een bijzondere parasiet op het hout is de zwam Judasoor. Droog zijn de vruchtlichamen zwartachtig maar na bevochtiging worden ze gelatineus en bruinachtig en voelen ze wat aan als een mensenoer. Zo zit er aan vlier ook een beetje een griezelig kantje!

Gewone vlier vraagt voedselrijke bodem; het is een echte stikstofliefhebber. Een trendy plant, zo zou je hem kunnen noemen... De bodem mag wel niet te sterk uitdrogen. Als je een vlier aanplant, zorg er dan voor dat je voldoende compost toevoegt. Die houdt het water beter vast. De plant groeit uit tot een vertakte struik of een kleine boom. Wie uit is op iets speciaals, kan een peterselievlier aanplanten. Dit is een variant waarvan de deelblaadjes van de geveerde bladeren zelf ook sterk ingedeeld zijn en dus met wat verbeelding op de bladeren van een schermbloemige lijken. Mogelijks is deze variëteit in de natuur zelf ontstaan.

Behalve de gewone vlier komt hier en daar ook de trosvlier voor (*foto onderaan*). Die heeft wat spitsere bladeren die dezelfde geur hebben maar veel sterker; ze stinken met andere woorden. De bloemen zijn geelgroen en zitten in eivormige trossen, terwijl die van de gewone vlier wit zijn en platte, schermachtige bloeiwijzen vormen. De bessen zijn rood en niet eetbaar. Vroeger was de trosvlier zeldzaam maar je vindt hem op steeds meer plaatsen, zoals op een voormalige kapvlakte in ons reservaat De Kluis. De soort komt oorspronkelijk uit bergachtige streken van Oost-Europa, vandaar de oude naam 'bergvlier'.

Zet de gewone vlier of de trosvlier in een heg of een vogelbosje. Wie slechts over een klein tuintje beschikt, kan proberen een gewone vlier op te snoeien tot een kleine boom.

Paul S.

Maes, B. (red.) (2006) *Inheemse bomen en struiken in Nederland en Vlaanderen*, herkenning, verspreiding, geschiedenis en gebruik, uitg. Boom, Amsterdam.

Weeda, E. (1987) *Nederlandse oecologische flora*, wilde planten en hun relaties 3, uitg. IVN, Amsterdam.

Lezing Steven Vromman in Zoersel 5/10/2023 20 u

Hoop in turbulente tijden.

Wie het nieuws volgt denkt wellicht dat het einde ter tijden op komst is. Extreem weer, politieke crisis, economische onrust en technologische veranderingen. In deze lezing brengt Steven Vromman echter een hoopvol verhaal hoe we kunnen omgaan met deze uitdagingen. Er zijn veel acties die we kunnen ondernemen om zelf de toekomst in handen te nemen. Dit is het niet het einde van de wereld, maar het begin van een andere, misschien zelfs betere wereld. Het

wordt een bijzondere avond met humor, muziek en interactie!

Steven Vromman is bekend geworden met het VRT programma 'Low Impact Man' waar hij met zijn gezin zijn ecologische voetafdruk tot het minimum verkleinde. Zijn experiment is in meer dan veertig landen uitgezonden. Hij schrijft boeken en trekt het land rond met lezingen en voorstellingen.

Locatie: de Kapel. Handelslei 167 2980 Zoersel (gemeentehuis Zoersel in St Antonius)

Dag van de Trage Weg 15/10/2023

Op zoek naar Malse Trage Wegen tussen Oost en West

In het landschappelijk waardevol gebied Steenovens – Kapelakkers, tussen de deelgemeenten Oost- en Westmalle, waar landbouw en industrie elkaar kruisen, gaan we op zoek naar verdwenen, nieuwe en op te waarderen trage wegen. Die trage wegen kunnen een mooi netwerk vormen tussen de dorpscentra van Oost- en Westmalle. Maar ook van zuid naar noord laten ze de wandelaar en soms ook de fietser genieten van de meest groene en meest veilige weg. Deze wandeling van 7 km, met een paar info-stops en een drank-stop, is voor jong en oud

goed doenbaar, maar niet geschikt voor rolstoel of kinderbuggy.

Praktische info

Zondag 15 oktober 2023 9.30 u – 12 u
Parking ETAP, Antwerpsesteenweg 130, 2390 Malle; inrit parking langs de Steenovenstraat.

Organisatie: Trekkersgroep Malse Trage Wegen i.s.m. Natuurpunt Voorkempen en gemeente Malle

Behaag... Natuurlijk 2023

De verschrikkelijk droge zomers met bosbranden in Zuid-Italië en Canada, de vuistgrote hagelbollen in Italië met lege rivierbeddingen afgewisseld met waterbommen (Kroatië) drukken ons steeds vaker met de neus op de feiten dat het klimaat verandert en dit aan een veel sneller tempo dan de meesten verwacht hadden. Er moeten dingen veranderen en we moeten alle-

maal ons steentje bijdragen.

Natuurpunt Voorkempen promoot de aanplant van streekeigen hagen. Wij bieden kant en klare haagpakketten aan tegen democratische prijzen.

De klassiekers zijn onze haagpakketten. We bieden er aan voor droge en natte gronden. Er is voor ieder wat wils: beukenhaag, bloesem- en

bessenhaag, bijenbosjes, vogelbosjes, wilde ligusterhaag, houtkant, veldesdoornhaag en zoveel meer.

Net als vorig jaar kun je een aantal fruitbomen (appel, peer, pruim, kers) bestellen en verschillende soorten kleinfruit (blauwe bes, rode bes, kruisbes, braam). Nieuw dit jaar is de Tayberry. De kleinfruitsoorten zijn specifiek in het assortiment opgenomen om het aanbod voor kleine tuinen te verruimen.

Vervang ook eens een stukje van dat traditionele gazon door een bloemenweide. Die heeft door zijn grote diversiteit aan planten een grote ecologische waarde voor bijen en vlinders. Het zaad dat wordt aangeboden is een mengeling van autochtone éénjarige planten. Een blad met uitleg

over het zaaien en beheren wordt toegevoegd aan het pakje zaad. Het is echt niet moeilijk!

Nieuw: schenk een haagpakket aan Natuurpunt Voorkepen!

Heb je al teveel bomen of struiken in je tuin en wens je niets meer planten? Woon je op een appartement? Wel, dan kun je ons toch nog altijd steunen.

Je kunt een gift doen van 1 x € 20 of meer. Met jouw bijdrage kopen we een aantal haagpakketten aan om te planten in onze natuurreservaten in Malle en Zoersel. We kiezen de pakketten in functie van de bodemgesteldheid van het terrein.

Prijzen, afbeeldingen, aantal planten per pakket, uitleg en plantinstructies van het aangeboden gamma hagen, fruitbomen, kleinfruit, bomen... vind je terug in de bijgevoegde folder in dit tijdschrift en op de website www.natuurpuntvoorkepen.be

17 november 2023

PUUR NATUUR QUIZ

Onze zevende puur natuur quiz bestaat uit 10 rondes met 10 vragen die natuur gerelateerd zijn. Een muziek en filmronde vervolledigen het plaatje. Schrijf vlug in voor een avond vol suspense en leute. De opbrengst gaat naar de aankoop van natuurgebieden in Malle en Zoersel.

GC Alice Forceville, Sint-Jozeflei 26 Westmalle

€ 20. Max 6 personen per ploeg. Overschrijven op rekening

BE 80 7512 0545 9477

info.bart.hellemans@skynet.be

Europese Nacht van de Vleermuis 25 augustus 2023

Mijn eerste nacht van de vleermuis zit er alweer op. Deze keer waren de tenten van Natuurpunt Voorkempen opgesteld op het domein van *Monnikenheide-Spectrum*. Wij mochten daar ook gebruik maken van een paar van hun faciliteiten zoals de toiletten en een zaaltje voor onze presentatie.

Een maand van tevoren waren we al eens het terrein en de omgeving gaan verkennen en de dag voor het evenement hebben we de route voorzien van lintjes. Zo zouden we de dag erop niet verdwalen in het donker.

's Middags hebben de leden van de vleermuiswerkgroep de tenten opgezet en alles klaargemaakt voor de avond.

Ondanks het dreigende weer kwamen de eerste bezoekers toch al om 19 u aan. Om half acht werd er dan ook begonnen met de kinderactiviteiten. Annelies had wel 20 opdrachten voor de kinderen voorbereid. Daar werd met veel enthousiasme aan begonnen door de kinderen. Alle activiteiten hadden natuurlijk te maken met vleermuizen zoals: insecten verzamelen, geblinddoekt insecten (snoep) happen, vleermuizen weetjes verzamelen, etc. Helaas begon het na een tijdje te regenen zodat de kinderen moesten schuilen in het zaaltje. Dat was niet erg, want zo konden zij ook de presentatie volgen over vleermuizen. En omdat zij al zo flink bezig geweest waren voor de regen begon kreeg toch iedereen zijn welverdiende koek. Behalve die regenbui bij de kinderactiviteit heeft het verder die avond niet meer geregend.

Daarna was het tijd voor de rondleiding over het terrein van het *Zoerselhof*. We hadden toestemming om dit domein te betreden en daar op

zoek te gaan naar vleermuizen. Er waren enige tientallen mensen, dus werd er in 2 groepen gegaan. Er waren voldoende mensen met zaklampen zodat het gemakkelijk wandelen was op de bemoste paden van het prachtige domein. De eerste groep heeft zo maar even 4 verschillende soorten vleermuizen ontdekt: dwergvleermuis, watervleermuis, laatvlieger en op het eind, op het terrein van Monnikenheide zelf, nog een grootoorvleermuis. De tweede groep deed het even goed, maar zij hadden een rosse vleermuis in plaats van de laatvlieger. In totaal dus 5 verschillende soorten vleermuizen op één avond! De vleermuizen waren niet alleen hoorbaar via de bat-detectoren die verschillende leden van de vleermuiswerkgroep mee hadden, maar waren ook vaak goed zichtbaar in het schijnsel van de zaklampen.

Na de wandeling konden we nog nachtvlinders kijken bij Wim, die een nachtvlinderdial had opgesteld. Ook zijn we nog even met een paar geïnteresseerde bewoners van Monnikenheide het terrein afgelopen op zoek naar vleermuizen, maar op een paar dwergvleermuizen na hebben we helaas niet veel meer gevonden.

En toen restte enkel nog het napraten aan de bar. De tenten hebben we de volgende dag afgebroken nadat ze eerst goed gedroogd waren.

Kortom, ik vond het een heel geslaagde editie van de Europese Nacht van de Vleermuis.

Ron S.

natuurvoedingswinkel

BIOLOGISCH - GLUTENVRIJ - LACTOSEVRIJ

Ons aanbod

BROOD
VOEDING
GROENTEPAKKETTEN
LICHAAMSVERZORGING
ETHERISCHE OLIËN
SUPPLEMENTEN

...

Openingsuren

WOENSDAG: 9U - 18U
DONDERDAG: 9U - 18U
VRIJDAG: 9U - 18U
ZATERDAG: 9U - 13U

NATHALIE CELENS

ANTWERPSESTEENWEG 322
2390 WESTMALLE

03/219.12.96

INFO@LEKKER-PUUR.BE

WWW.LEKKER-PUUR.BE

LEKKER PUUR WESTMALLE

LEKKERPUUR_WESTMALLE

meer
Energie
voor onze
toekomst!

Leopoldstraat 10 Bus 001 • B-2330 Merksplas • tel 014 43 10 31 • info@ebem.be

www.ebem.be

BARTELS
DRUKKERIJ

ONTWERP / DRUKWERK / PRINT

*voor alle mooie momenten
in het leven*

geboortekaartje
communie- of lentefeest
huwelijksuitnodiging
jubileumkaart

Geef je drukwerk extra uitstraling met **foliedruk**. Verschillende kleuren mogelijk!

GSM 0475 455 777
Leopoldstraat 57/8 - Merksplas
familiedrukwerk@drukkerijbartels.be
www.drukkerijbartels.be

2BOOTS
Coaching
www.2boots.be

Privé of Zakelijk
Alleen of in team

Natuurcoaching
Stress & Burnout coaching
Loopbaan coaching
met Loopbaan cheques VDAB

**NEXT
STEP
COACHING**

i.s.m.

Inverde

LOOPBAANCHEQUE

VERKRIJGBAAR VIA
VDAB.BE/LOOPBAANCHEQUES

Peter Massy
Coach – Trainer
peter@2boots.be
Tel: 0487 906 180

Nextstep Coaching Violetlaan 34 - 2980 Zoersel

TAVERNE - KOFFIEHUIS - IJSSALON

de Comme

Lierselei 8 2390 Oostmalle
tel. & fax 03/312.03.13

HORTA WESTMALLE

JE PARTNER VOOR TUIN & DIER

HORTA Westmalle • Jacobin

Antwerpsesteenweg 383 • 2390 Westmalle
T. 03 312 04 36 • westmalle@horta.org

www.horta.org

Sponsors

GREENHOUSES & GARDEN PAVILLIONS

Op naar een groenere wereld.
Maak jij het verschil? Start in eigen tuin!

Sponsors

Aeve Brecht bv
Lessiusstraat 78
2960 Brecht

Aeve Malle
Antwerpsesteenweg 51
2390 Malle

WWW.ACD.EU

Oostmalsesteenweg 355/357
 2310 RIJKEVORSEL
 Tel. 03/312.03.75
info@oris-wuyts.be
www.oris-wuyts.be / www.oris-wuyts-tuin.be

Joris Vleugels bv
 Tuin- & landschapsarchitect
 boomverzorging

TUIN - LANDSCHAP - OPENBARE RUIMTE - BOOMVERZORGING

Blijkerijstraat 35 - 2390 Oostmalle
info@jorisvleugels.be
www.jorisvleugels.be

Zon- & maandag: gesloten

Dinsdag: 10u00 - 18u00

Woensdag: 10u00 - 18u00

Donderdag: 10u00 - 18u00

Vrijdag: 10u00 - 18u00

Zaterdag: 9u00 - 15u00

Uw biologische hoevewinkel

Een groot aanbod aan biologische producten

Kraakverse groenten, vele recht van ons eigen Dobbelhoeveveld

Heerlijke kazen en dagverse rauwe melk

Vlees van de Groene Boerderij

Goorstraat 43, 2970 Schilde - www.dobbelhoeve.be - info@dobbelhoeve.be - 03/383.07.82

Join us on Facebook Instagram

Samen klinken
op meer natuur!

bio
savio

Verdeeld door Biosano – www.biosano.be - info@biosano.be – 03/664.17.69

ASSUR INVEST

Verzekeringmakelaar

ASSUR INVEST NV

Antwerpsesteenweg 289

2390 Westmalle

FSMA 023875 A | RPR 0412.725.496

T 03 312 44 60 **F** 03 312 07 70

info@assur-invest.be

www.assur-invest.be

**V.U. PAUL STRYCKERS - MEERHEIDEWEG 55 - 2980 ZOERSEL
P209223 AFGIFTEKANTOOR 2390 MALLE**

